

//////////////////////////////////////
PROJECTOPROEP – GEZONDE VOEDING OP SCHOOL 2026-2030
 //////////////////////////////////////

INHOUD

1	SITUERING	2
2	DOELSTELLING	3
3	REGIEROL LOKALE BESTUREN	3
4	WIE KAN INDIENEN	4
4.1	Lokale besturen die nog geen project hebben ingediend	4
4.2	Lokale besturen die reeds middelen ontvangen i.h.k.v. deze projectoproep	4
5	HOE WORDT DE SUBSIDIEAANVRAAG BEOORDEELD	4
5.1	ontvankelijkheid	5
5.2	inhoudelijke criteria	5
5.2.1	Criterium 1: Plan van aanpak	5
5.2.2	Criterium 2: Waarvoor zal de subsidie worden gebruikt?	5
5.2.3	Criterium 3: Beoogde resultaten	5
6	FINANCIELE ASPECTEN	5
7	DRAAIBOEK	7
8	AANVRAAGFORMULIER	7
9	DE PROCEDURE	7
10	EVALUATIE EN IMPACTMETING	8
11	FORMULIEREN	8

1 SITUERING

ALGEMEEN

Het **Vlaams Regeerakkoord 2024-2029** benadrukt het belang van het welzijn van kinderen op school en stelt:

"Ook Vlaanderen levert belangrijke inspanningen met betrekking tot het welbevinden van jongeren op school. Als basisscholen en het betrokken lokale sociale beleid in collectieve ondersteuning willen voorzien rond gezonde maaltijden op school, kunnen ze een beroep doen op Vlaamse cofinanciering." (p. 135).

Met de subsidielijn 'gezonde voeding op school' willen we in deze legislatuur lokale besturen extra ondersteunen om gezonde voeding op school te bevorderen. Het doel is om bestaande de lokale beleidsprojecten te versterken en nieuwe initiatieven te stimuleren, zodat lokale besturen worden aangemoedigd om gezonde voeding een vaste plaats te geven in hun aanbod op school zonder de scholen hiervoor een verplicht kader op te leggen. In het Vlaams Gewest richten we ons tot de gemeentelijke en stedelijke overheden. In het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad tot de Vlaamse Gemeenschapscommissie, al dan niet samen met de betrokken lokale besturen. Hierna duiden we deze gezamenlijk aan als 'lokale besturen'.

VISIE

Gezonde voeding speelt een cruciale rol in het bevorderen van de gezondheid, het welzijn en de leerprestaties van kinderen. We streven ernaar om gezonde voeding toegankelijk te maken tijdens de schooluren voor zoveel mogelijk kinderen. Aangezien de meeste kinderen naar school gaan, beschouwen we scholen als een uitgelezen omgeving om zoveel mogelijk kinderen te bereiken, los van de gezinscontext. Zo beogen we een positieve impact te creëren op zowel de gezondheid als de sociale gelijkheid van onze kinderen.

De doelgroep waarop we ons richten zijn de kinderen in het **kleuter- en lager onderwijs** waar gewoonten en voorkeuren zich nog sterk ontwikkelen. In dit stadium kunnen gezonde voedingspraktijken de basis leggen voor leven lang goede eetgewoonten en welzijn.

Met deze maatregel beogen we bij te dragen aan de algehele ontwikkeling en het welzijn van kinderen, ongeacht hun achtergrond. Voeding is van essentieel belang voor hun fysieke en mentale groei, maar heeft ook een directe invloed op hun schoolprestaties en sociale interacties. Door een gezonde eetomgeving te creëren, investeren we niet alleen in de gezondheid van de kinderen, maar ook in hun toekomstige mogelijkheden en kwaliteit van leven.

Tot slot volgt dit initiatief de adviezen van het Vlaamse Kinderrechtencommissariaat en van de Koning Boudewijnstichting.

Het Vlaamse Kinderrechtencommissariaat vraagt in haar advies van 12 december 2023 om in het kader van armoedebestrijding in te zetten op gezonde maaltijden op school, gekaderd in een Vlaanderen breed, algemeen en niet-stigmatiserend beleid. Het Commissariaat verwijst daarbij ook naar de doelstelling in de Europese Kindgarantie om minstens één gezonde maaltijd per schooldag te voorzien. Ook het Kinderarmoedefonds in de schoot van de Koning Boudewijnstichting geeft als aandachtspunt voor kinderarmoedebestrijding aan om waar mogelijk, in scholen kosteloos soep en fruit te voorzien voor alle kinderen, zonder onderscheid.

2 DOELSTELLING

Door een duurzame cofinanciering aan te bieden, willen we lokale besturen ondersteunen om gedurende een volledige lokale legislatuur gezonde voeding mogelijk te maken in scholen op hun grondgebied die wensen in te stappen, binnen de context van hun eigen beleid. Dit zonder dat er extra planlast wordt gecreëerd voor de scholen. Voor de invulling van gezonde voeding geven we maximaal de voorkeur aan biologische en vezelrijke producten, duurzame en lokale productie, en een seizoensgebonden aanbod van fruit en groenten. Hiermee sluiten we aan bij de principes van de Vlaamse Voedselstrategie, die duurzame voedselkeuzes en lokale landbouw stimuleert. Zo leren kinderen al van jongs af aan het belang en de meerwaarde van korte ketens kennen.

Lokale besturen krijgen een niet-exhaustieve lijst van mogelijkheden aangereikt waaruit scholen kunnen kiezen:

- **Gezonde tussendoortjes:** een voedzaam basisaanbod zoals fruit, groenten, volkorenproducten en noten om gezonde keuzes te stimuleren.
- **Gezond ontbijt:** inzetten op een gezonde start van de dag via initiatieven zoals een ontbijtkar, zodat kinderen met voldoende energie aan de schooldag beginnen.
- **Evenwichtige maaltijden:** de school kan opteren voor een uitbreiding van het aanbod met warme, voedzame maaltijden, afgestemd op de behoeften van de kinderen.

Deze doelstelling wordt ondersteund door een draaiboek (zie later) met concrete richtlijnen en inspirerende voorbeelden. We laten ruimte aan elk lokaal bestuur om voor de scholen op hun grondgebied een basisaanbod op maat uit te werken en voor lokale invulling. Bovendien hanteren we voedingsprincipes die gezonde keuzes bevorderen en de consumptie van ultrabewerkte, suikerhoudende producten ontmoedigen.

3 REGIEROL LOKALE BESTUREN

Lokale besturen spelen een sleutelrol in de implementatie van de subsidielijn 'Gezonde Voeding op School'. Ze bevinden zich op het kruispunt van onderwijs, welzijn, gezondheid en armoedebestrijding en zijn daardoor ideaal gepositioneerd om een geïntegreerd en samenhangende aanpak te ontwikkelen.

De lokale besturen hebben op dit vlak reeds een regierol. Zij hebben in dat kader een verantwoordelijkheid om scholen te ontlasten en hen te ondersteunen bij de praktische uitwerking en organisatie van gezonde voeding. Lokale besturen kunnen scholen samenbrengen om een gezamenlijke aanpak af te spreken, gestoeld op een analyse op schoolniveau samen met de betrokken scholen, op maat van de situatie op hun grondgebied en van de aanwezige doelgroepen in de scholen en passend in de Vlaamse beleidsvisie inzake gezonde voeding op school.

Ze treden vanuit hun regierol op als coördinator en facilitator tussen scholen, sociale diensten, gezondheidsorganisaties en andere relevante partners, zoals lokale leveranciers van gezonde voeding en non-profits die zich inzetten voor voedselzekerheid. Dit biedt volgende voordelen:

1. **Afstemming op lokale noden:** Mits de nodige ondersteuning zijn het de lokale besturen die de specifieke uitdagingen en behoeften van de scholen op hun grondgebied het beste kunnen inschatten en zijn zij het best geplaatst om een aanpak hierop afstemmen. Dit zorgt ervoor dat de implementatie van gezonde voeding op school niet als een uniforme maatregel wordt opgelegd, maar flexibel en op maat kan worden uitgewerkt.
2. **Samenwerking en schaalvoordelen:** Lokale besturen kunnen scholen ondersteunen om samen te werken en zo grotere, duurzamere initiatieven uit te rollen. Door krachten te bundelen, kunnen ze bijvoorbeeld efficiëntere logistieke oplossingen ontwikkelen voor voedselvoorziening.

3. **Duurzame implementatie:** Een lokale verankering van het beleid zorgt ervoor dat gezonde voeding op school geen tijdelijk project blijft, maar deze legislatuur structureel wordt ingebed in de werking van scholen en lokale organisaties.
4. **Betrekken van externe partners:** Lokale besturen kunnen bruggen slaan met organisaties in de sociale en gezondheidssector, zoals OCMW's, welzijnsorganisaties en voedingsinitiatieven, waardoor de ondersteuning breder wordt en kwetsbare leerlingen beter bereikt worden.

4 WIE KAN INDIENEN

4.1 LOKALE BESTUREN DIE NOG GEEN PROJECT HEBBEN INGEDIEND

In het Vlaamse Gewest kunnen lokale besturen intekenen op deze projectoproep. Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, al dan niet samen met de betrokken lokale besturen intekenen voor de Nederlandstalige onderwijsinstellingen op het grondgebied van het gewest.

Zowel besturen die reeds programma's hebben lopen als zij die nieuwe projecten willen opstarten, kunnen een aanvraag indienen. Het is geen voorwaarde dat alle scholen op het grondgebied van de indiener van bij de start deelnemen aan het project. De deelname van scholen kan gefaseerd gebeuren en zo worden opgenomen in de projectaanvraag. Er worden twee opstartmomenten voorzien voor lokale besturen die nog niet deelnemen: **1 september 2026** en **1 september 2028**.

4.2 LOKALE BESTUREN DIE REEDS MIDDELEN ONTVANGEN I.H.K.V. DEZE PROJECTOPROEP

Als er inhoudelijk en op het vlak van de scholen niets veranderd, dan moeten lokale besturen niets indienen en dan berekent de administratie jaarlijks de subsidie bij de vaststelling dat er geen andersluidende aanvraag is ingediend op de jaarlijkse indiendatum voor inhoudelijke wijzigingen of uitbreidingen.

Inhoudelijke wijzigingen van het project of wijziging van het aantal scholen kunnen jaarlijks aangevraagd worden. Lokale besturen dienen hiervoor een vereenvoudigde aanvraag (inschrijvingsformulier – model2) in.

Het subsidiebedrag wordt jaarlijks berekend, volgens punt 6 Financiële aspecten.

5 HOE WORDT DE SUBSIDIEAANVRAAG BEOORDEELD

De aanvraag moet aangeven hoeveel scholen binnen de gemeente of stad deelnemen aan het project. Scholen uit alle onderwijsnetten moeten hierbij worden betrokken. Het is geen voorwaarde dat alle scholen op het grondgebied bij de start van het project instappen, maar alle onderwijsnetten moeten worden bevestigd. Per school moeten alle kinderen worden betrokken, er wordt geen onderscheid gemaakt tussen kwetsbare en niet-kwetsbare kinderen.

Als het door de Vlaamse Overheid ter beschikking gestelde budget niet volstaat, wordt voorrang gegeven aan lokale besturen die hun project ongewijzigd verderzetten, vervolgens de lokale besturen die een uitbreiding aanvragen. Het resterende budget wordt toegekend in volgorde van de indiening van de aanvragen die voldoen aan de ontvankelijkheids- en inhoudelijke criteria.

5.1 ONTVANKELIJKHEID

Een ingediende aanvraag moet aan volgende ontvankelijkheidscriteria voldoen:

- De aanvraag werd tijdig en correct ingediend.
- Het aanvraagformulier is volledig en in het Nederlands ingevuld.
- Het aanvraagformulier werd ondertekend en gedateerd.
- De indiener is een lokaal bestuur in het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschapscommissie, al dan niet samen met de betrokken lokale besturen voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Aanvragen die hier niet aan voldoen, worden niet verder inhoudelijk beoordeeld.

5.2 INHOUDELIJKE CRITERIA

De inhoudelijke beoordeling gebeurt aan de hand van volgende criteria:

5.2.1 Criterium 1: Plan van aanpak

Het lokaal bestuur legt een aanvraag voor waarin het duidelijk maakt hoe het de deelnemende scholen wil ondersteunen in het aanbieden van gezonde voeding op school.

5.2.2 Criterium 2: Waarvoor zal de subsidie worden gebruikt?

Om in aanmerking te komen voor de subsidie, moet de aanvraag duidelijk maken hoe de middelen zullen worden ingezet binnen de doelstellingen van de maatregel 'gezonde voeding op school', rekening houdend met de voorwaarde dat de subsidie kan worden besteed aan de volgende onderdelen:

a. Voeding

De subsidie kan worden ingezet voor de aankoop van gezonde voeding die aansluit bij de richtlijnen in het draaiboek. Dit draaiboek biedt zowel richtlijnen als best practices waarmee lokale besturen hun aanpak van gezonde voeding op school, kunnen vormgeven en afstemmen op de specifieke noden van hun gemeente of stad.

b. Logistiek

Om de implementatie van gezonde voeding te ondersteunen, kan 10% van de Vlaamse subsidie worden gebruikt voor kleine logistieke aankopen. Dit omvat enkel basisbenodigdheden die nodig zijn om gezonde voeding op school mogelijk te maken, zoals soepkommen en bestek voor een soepmoment, bewaarboxen voor het vers houden van fruit en groenten, ... Investerings in infrastructuur worden uitgesloten. Daarnaast kan de subsidie ook worden gebruikt voor vrijwilligersvergoedingen voor helpende handen op scholen. Lokale besturen worden aangemoedigd om samenwerkingen met lokale producenten en leveranciers te verkennen om de impact van het project te versterken.

5.2.3 Criterium 3: Beoogde resultaten

Het project moet duidelijke en haalbare doelstellingen formuleren voor de subsidieperiode. Deze doelstellingen helpen om te evalueren of het project daadwerkelijk bijdraagt aan een gezond voedingsaanbod op school en of de inspanningen effectief zijn.

6 FINANCIële ASPECTEN

Cofinanciering voor lokale besturen

Overeenkomstig het engagement in het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029 en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029, wordt gewerkt met een cofinancieringsmodel.

Voor deze projectoproep wordt voor het schooljaar 2026-2027 in totaal 36.5 miljoen euro ter beschikking gesteld. Als het door de Vlaamse Overheid ter beschikking gestelde budget niet volstaat, wordt voorrang gegeven aan lokale besturen die hun project ongewijzigd verderzetten, vervolgens de lokale besturen die een uitbreiding aanvragen. Het resterende budget wordt toekend in volgorde van de indiening van de aanvragen die voldoen aan de ontvankelijkheids- en inhoudelijke criteria.

Voor alle lokale besturen vindt een jaarlijkse (her)berekening plaats op basis van het aantal kinderen en kan het subsidiebedrag aangepast worden in functie van de beschikbare begrotingskredieten.

Lokale financiering

Indien zowel het betrokken schoolbestuur als het lokaal bestuur in een of meerdere scholen noden erkent inzake gezonde voeding kan de Vlaamse overheid in ondersteuning voorzien op voorwaarde dat het lokaal bestuur ook tussenkomt met eigen middelen, zijnde minimaal 34 euro per leerling per schooljaar. Deze eigen middelen kunnen ten dele worden gevonden via alternatieve financieringsbronnen (sponsoring, mecenaat...) zonder evenwel beroep te doen op een ouderbijdrage.

In zulk geval ondersteunt de Vlaamse overheid het lokaal initiatief specifiek in voormelde betrokken school of scholen met 136 euro per leerling per schooljaar.

Op die manier wordt er in de scholen waar zich uitdrukkelijk noden stellen inzake gezonde voeding minimaal 170 euro per leerling per schooljaar voorzien.

In de projectaanvraag wordt de totale projectkost opgenomen bestaande uit de lokale financiering en de gevraagde Vlaamse cofinanciering.

Het aantal kinderen wordt jaarlijks bepaald op basis van het door het Agentschap voor Onderwijsdiensten geverifieerde aantal kinderen die schoollopen in de deelnemende scholen. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen kinderen in het gewoon basisonderwijs en kinderen in het buitengewoon basisonderwijs.

De Vlaamse cofinanciering kan worden gebruikt voor de kosten, vermeld in punt 5.2.1.

Let op:

De Vlaamse subsidie kan enkel worden aangewend voor kosten gemaakt vanaf één maand voor de start van de subsidieperiode tot het einde van de subsidieperiode. Subsidieperiode start op 1 september van een schooljaar en eindigt op 30 juni van het volgende kalenderjaar.

Het maximale subsidiebedrag kan eenzijdig naar beneden worden bijgesteld. Deze bijstelling kan het gevolg zijn van eventuele begrotingsmaatregelen of een wijziging in het beleid.

Volgende kosten kunnen in rekening worden gebracht:

- Maximaal 10% van de Vlaamse subsidie kan worden aangewend voor logistieke kosten. Grote investeringen zoals infrastructuurwerken, en personeelskosten komen niet in aanmerking voor subsidiëring.
- Kosten die ook door andere subsidies worden gefinancierd, komen niet in aanmerking voor Vlaamse subsidiëring als dit ertoe leidt dat dezelfde uitgaven dubbel worden gesubsidieerd.
- Als de totale kosten van het lokale project minder bedragen dan 170 euro per kind, wordt de Vlaamse subsidie, procentueel verminderd. De teveel uitbetaalde subsidie zal worden teruggevorderd.

Deze voorwaarden worden ook opgenomen in het subsidiebesluit.

Bij een positieve beslissing wordt het subsidiebedrag ter beschikking gesteld. Het subsidiebedrag wordt jaarlijks uitbetaald in twee schijven. Een eerste schijf van 50% van de Vlaamse subsidie wordt uitbetaald in december, een tweede schijf van 50% van de Vlaamse subsidie wordt uitbetaald in februari.

7 DRAAIBOEK

De Vlaamse overheid stelt een draaiboek ter beschikking waarin lokale besturen concrete handvatten en voorbeelden kunnen vinden voor het inzetten van hun middelen. Deze catalogus biedt zowel richtlijnen als best practices, waarmee lokale besturen hun aanpak van gezonde voeding op school kunnen vormgeven en afstemmen op de specifieke noden van de scholen op hun grondgebied. Het draaiboek helpt hen bij het maken van weloverwogen keuzes voor investeringen in voeding en logistiek, en ondersteunt hen in de samenwerking met lokale partners en netwerken.

Lokale besturen kunnen het draaiboek gebruiken als een handige gids om inspiratie op te doen voor hun eigen aanpak van gezonde voeding op school: <https://www.vlaanderen.be/gezondheid-en-welzijn/armoede/armoedebestrijding-in-vlaanderen/projecten-armoedebestrijding>.

8 AANVRAAGFORMULIER

Het aanvraagformulier (model 1 en model 2) is te vinden op <https://www.vlaanderen.be/gezondheid-en-welzijn/armoede/armoedebestrijding-in-vlaanderen/projecten-armoedebestrijding>

De gegevens van het aanvraagformulier vormen de basis voor de beoordeling van de aanvraag en de berekening van de subsidie.

Het aanvraagformulier wordt (zo mogelijk elektronisch) ondertekend en gedateerd.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met beleidscoördinatie.zorg@vlaanderen.be.

9 DE PROCEDURE

Er worden twee opstartmomenten voorzien voor lokale besturen die nog niet deelnemen: 1 september 2026 en 1 september 2028 (inschrijvingsformulier – model 1).

Lokale besturen die reeds eerder hebben ingetekend op de projectoproep en die hun project wijzigen (inhoudelijk of op het vlak van de deelnemende scholen), moeten een vereenvoudigde aanvraag (inschrijvingsformulier – model 2) indienen.

De uiterlijke indiendata voor aanvragen:

Aanvragen voor het schooljaar 2026-2027 (model 1 en model 2): worden ten laatste op 15 mei 2026, 12u00 ingediend;

Aanvragen voor het schooljaar 2027-2028 (model 2): worden ten laatste op 31 maart 2027, 12u00 ingediend;

Aanvragen voor het schooljaar 2028-2029 (model 1 en model 2): worden ten laatste op 31 maart 2028, 12u00 ingediend;

Aanvragen voor het schooljaar 2029-2030 (model 2): worden ten laatste op 31 maart 2029, 12u00 ingediend;

De indiening gebeurt digitaal op beleidscoördinatie.zorg@vlaanderen.be. De datum van het e-mailbericht geldt als indiendatum. Het onderwerp van het bericht vermeldt de naam van het lokaal bestuur en 'Projectoproep gezonde voeding op school'.

Het Departement Zorg onderzoekt of de aanvraag voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden (zie 5.1). Aanvragen die niet voldoen aan de ontvankelijkheidscriteria worden niet verder beoordeeld. De indieners van

onontvankelijke projectaanvragen worden hiervan ten laatste zeven dagen na de uiterste indieningsdatum op de hoogte gebracht.

De ontvankelijke dossiers worden inhoudelijk beoordeeld door het Departement Zorg op basis van de inhoudelijke beoordelingscriteria (zie 5.2).

Na afloop van de procedure worden alle indieners van ontvankelijke aanvragen op de hoogte gebracht van het resultaat van de beoordeling. Een overzicht van de lokale besturen die een subsidie ontvangen wordt openbaar gemaakt.

10 EVALUATIE EN IMPACTMETING

We willen het gevoerde beleid evalueren aan de hand van gerichte impactmetingen in samenwerking met de scholen. Deze gegevens stellen ons in staat om het beleid rondom gezonde voeding op school verder te finetunen.

Van lokale besturen en scholen die instappen in het project wordt verwacht dat ze hun medewerking verlenen aan het wetenschappelijk onderzoek.

11 FORMULIEREN

Download alle formulieren via <https://www.vlaanderen.be/gezondheid-en-welzijn/armoede/armoedebestrijding-in-vlaanderen/projecten-armoedebestrijding>.